

**ОФІС ПІДТРИМКИ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПОЛОЖЕНЬ
ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ACQUIS ЄС)
(ОФІС ПІДТРИМКИ РЕФОРМ)**

23 вересня 2024 року

Голові Комітету з питань інтеграції
України до ЄС;

Голові Комітету з питань молоді і спорту;

Керівнику Апарату;

Заступнику Керівника Апарату,
який забезпечує координацію роботи
Офісу підтримки адаптації;

В.о. Керівника секретаріату Комітету
з питань інтеграції України до ЄС;

Керівнику секретаріату Комітету
з питань молоді і спорту

Шановні колеги!

Відповідно до Порядку взаємодії структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України із Офісом підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС), затвердженого розпорядженням Керівника Апарату Верховної Ради України від 13 квітня 2023 року № 106 (у редакції розпорядження від 4 серпня 2023 року № 209), надсилаю експертний висновок Офісу підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) стосовно законопроекту “Про внесення змін до статті 49 Закону України “Про фізичну культуру і спорт” щодо уточнення вимог до фахівців, які мають право здійснювати тренерську діяльність”, реєстр. № 11470 від 09.08.2024 року, що додається.

Додаток: на 3 арк.

З повагою
Керівник Офісу підтримки адаптації
законодавства України до положень
права Європейського Союзу (acquis ЄС)
(Офіс Підтримки Реформ)

Анна Артеменко

**ОФІС ПІДТРИМКИ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПОЛОЖЕНЬ
ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ACQUIS ЄС)
(ОФІС ПІДТРИМКИ РЕФОРМ)**

23 вересня 2024 року

**Аналіз
відповідності законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням та праву ЄС**

1. Назва законопроекту

Проект Закону “Про внесення змін до статті 49 Закону України “Про фізичну культуру і спорт” щодо уточнення вимог до фахівців, які мають право здійснювати тренерську діяльність”, реєстр. № 11470 від 09.08.2024 року, суб’єкт права законодавчої ініціативи - народні депутати України Мазурашу Г.Г., Костюх А.В. та інші.

2. Предмет регулювання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є внесення змін до статті 49 Закону України “Про фізичну культуру і спорт”, що надаватимуть право, як виняток, працювати тренерами (тренерами-викладачами) спортсменам рівня призерів чемпіонату України серед дорослих або які мають спортивне звання «Майстер спорту» і вище, за наявності сертифікату національної федерації з відповідного виду спорту щодо компетентності для здійснення тренерської діяльності.

3. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Правовідносини, які є предметом правового регулювання законопроекту, охоплюються Главою 25 (“Співробітництво у сфері спорту та фізичної культури”) Розділу V (“Економічне та галузеве співробітництво”) Угоди про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (надалі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, що є предметом правового регулювання проекту Закону, частково охоплюються:

- Договором про функціонування Європейського Союзу;
- Резолюцією Ради та представників урядів держав-членів, які зустрічаються в рамках Ради, щодо ключових характеристик Європейської спортивної моделі 2021/С 501/01 (далі - Європейська спортивна модель);
- Резолюцією Європейського Парламенту від 2 лютого 2017 року про комплексний підхід до спортивної політики: належне управління, доступність та доброчесність (2016/2143(INI));
- Резолюцією Європейського Парламенту від 23 листопада 2021 року щодо спортивної політики ЄС: оцінка та можливі шляхи руху вперед (2021/2058 (INI)) (далі - Спортивна політика ЄС);
- Резолюцією Європейського Парламенту від 2 лютого 2012 року про європейський вимір у спорті (2011/2087(INI));
- а також регулюються на рівні національного законодавства держав-членів ЄС.

Крім того, при аналізі правовідносин, що пропонується врегулювати законопроектом, варто враховувати:

- Рекомендацію СМ/Rec(2021)5 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо переглянутої Європейської спортивної хартії (далі - Європейська спортивна хартія);

- Рекомендацію CM/Rec(2010)9 Комітету міністрів державам-членам про оновлений Кодекс спортивної етики (далі - Кодекс спортивної етики);
- Міжнародну хартію фізичного виховання, фізичної активності та спорту

4. Аналіз відповідності законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС

Відповідно до частини першої статті 441 Угоди про асоціацію *Сторони співробітничать у галузі спорту та фізичної культури* з метою сприяння розвитку здорового способу життя серед людей різного віку, просування соціальних функцій та освітніх цінностей спорту, а також боротьби із загрозами для спорту.

Відповідно до статей 6, 165 Договору про функціонування Європейського Союзу спорт визначається як та сфера, в якій дії на рівні ЄС повинні підтримувати, координувати та доповнювати дії держав-членів. Союз спрямовує свою діяльність на розвиток європейського виміру у спорті, сприяючи чесним і відкритим змаганням, співпраці спортивних організацій та захищаючи фізичну та моральну доброчесність спортсменів та спортсменок (частина 2 статті 165 Договору про функціонування ЄС).

Таким чином, питання кваліфікації та працевлаштування тренерів відноситься до компетенції держав-членів ЄС.

Водночас варто зауважити про окремі положення актів “м'якого права”, що мають рекомендаційний характер у зазначеній сфері. У таких положеннях:

- рекомендується державам-членам посилити політику, спрямовану на *заохочення підготовки та навчання спортсменів і спортивного персоналу*, оскільки вони сприяють просуванню соціальних, освітніх, економічних і більш широких інтересів спорту (пункт 27 Європейської спортивної моделі);
- наголошується на тому, що молоді європейські спортсмени часто стикаються з проблемою поєднання спортивної кар'єри з навчанням та роботою; визнається, що *вища освіта та професійна підготовка мають вирішальне значення для досягнення мети максимального включення спортсменів у майбутньому на ринок праці*; підтримується впровадження ефективних систем подвійної кар'єри з мінімальними вимогами до якості та належним моніторингом прогресу програм подвійної кар'єри в Європі, а також надання послуг з профорієнтації на основі угод з університетами та інститутами вищої освіти; закликається Комісією та держави-члени сприяти транскордонній мобільності спортсменів, *гармонізувати визнання спортивних та освітніх кваліфікацій, включаючи неформальну та інформальну освіту*, здобуту через спорт, та посилити обмін передовим досвідом (пункт 49 Резолюції Європейського Парламенту 2016/2143(INI));
- спортивні організації та держави-члени закликаються до співпраці у підтримці працевлаштування та мобільності тренерів, які прагнуть працювати по всьому ЄС, через зобов'язання *забезпечити контроль якості тренерської компетентності та стандартів кваліфікації і навчання* (пункт 54 Резолюції Європейського Парламенту 2016/2143(INI));
- пропонується *створити систему підготовки та кваліфікації тренерів та освіти тренерів і включити її до Європейської системи кваліфікацій та програм навчання* впродовж життя з метою сприяння розвитку суспільства, заснованого на знаннях, та розвитку досконалості тренерської діяльності як на аматорському, так і на професійному рівнях (пункт 35 Резолюції Європейського Парламенту (2011/2087(INI));
- підкреслюється *роль тренерів, спортивного персоналу, вчителів та молодіжних працівників у розвитку навичок та вихованні дітей і молоді*, а також наголошує,

що належна підготовка відіграє ключову роль у заохоченні участі в спорті та забезпеченні безпечного середовища для всіх (пункт 61 Спортивної політики ЄС).

На обов'язковості для персоналу, що здійснює тренерську роботу та адміністрування у сфері фізичної культури та спорту, мати відповідну кваліфікацію, підготовку та можливість постійного підвищення свого професійного рівня наголошується у статті 7 Міжнародної хартії фізичного виховання, фізичної активності та спорту. Відповідні особи повинні навчатися у достатній кількості, щоб забезпечити досягнення та підтримку рівня компетентності, необхідної для сприяння повноцінному розвитку та безпеці всіх людей, за яких він несе відповідальність.

Значну увагу питанням тренерства та належному рівню кваліфікації тренерів приділено у Європейській спортивній хартії (переглянутій), зокрема:

- заняття спортом слід пропагувати шляхом надання відповідних засобів і програм усіх видів, а також доступу до кваліфікованих тренерів, інструкторів та персоналу, будь то волонтери чи професіонал (частина перша статті 12);
- підтримка спорту на більш високому рівні повинна охоплювати такі сфери, як виявлення та консультування талантів, надання відповідних приміщень та обладнання, розвиток догляду та підтримки спортсменів на базі спортивної медицини та спортивних наук відповідно до етичних стандартів спорту, підтримка наукового тренерства та забезпечення навчання тренерів та інших осіб, які виконують керівні функції тощо (стаття 13);
- заохочується розробка навчальних курсів, які ведуть до отримання дипломів і кваліфікацій. Такі курси повинні відповідати потребам учасників будь-якого профілю, які займаються різними видами спорту на різних рівнях, і розроблятися для тих, хто працює як добровільно, так і професійно (інструктори, тренери, менеджери, посадовці, лікарі, спеціалісти з безпеки, архітектори, інженери, працівники з убезпечення дітей тощо) (частина перша статті 16);
- окрему увагу приділено також тренерам-волонтерам, які також потребують комплексної підтримки та навчання (частина третя статті 16).

Крім того, забезпеченню належного рівня підготовки та кваліфікації тренерів присвячені також пункти 10.11 та 11.2 Кодексу спортивної етики.

Таким чином, у міжнародно-правових зобов'язаннях України та в актах права ЄС відсутні чіткі уніфіковані вимоги щодо освітньо-кваліфікаційних вимог до спортивних тренерів. Водночас у низці міжнародних документів наголошується на важливості належного рівня освіти та підготовки тренерів (особливого значення ці рекомендації набувають при роботі з неповнолітніми та юними спортсменами).

5. Висновок

Проект Закону “Про внесення змін до статті 49 Закону України “Про фізичну культуру і спорт” щодо уточнення вимог до фахівців, які мають право здійснювати тренерську діяльність” (реєстр. № 11470 від 09.08.2024 року) не суперечить цілям міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, міжнародно-правовим зобов'язанням України у рамках членства в Раді Європи, а також праву ЄС.

Аналіз підготувала

Ольга Россильна

Старший юридичний експерт проекту

Зміст цього документу не відображає офіційну позицію Європейського Союзу. Відповідальність за висновки, висловлені в цьому документі, повністю покладається на авторів.